

תה"ג 39816/02/21 - תאופיק נאסרה (עציר) נגד היועץ המשפטי לממשלה, מהמחלקה הבינלאומית בפרקליטות המדינה

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 39816-02-21 מדינת ישראל נ' נאסרה(עציר)
תיק חיצוני:

מספר בקשה: 4

תאופיק נאסרה (עציר) באמצעות ב"כ עו"ד אבי חימי ו/או
עו"ד קובי אביטבול

בפני מבקש
כבוד השופטת שירלי רנר

היועץ המשפטי לממשלה
באמצעות ב"כ עו"ד תם וינד (כהן)
מהמחלקה הבינלאומית בפרקליטות המדינה

נגד
משיב

החלטה

1. **בקשה לקבלת חומרי חקירה לפי תקנה 8 לתקנות ההסגרה** (סדרי דין וכללי ראיות בעתירות), תשל"א-1970 (להלן - "תקנה 8").
כנגד המבקש הוגשה עתירה להכריז עליו כבר הסגרה להונגריה.
על פי העתירה ביום 21.10.18 הביא המבקש למוחן בחנק של בת זוגו ושל אימה בדירתו, במהלך האירוע הצית המבקש את הדירה בניסיון להסוות את שאירע.
2. **בבקשה לקבלת חומרי חקירה** ביקש המבקש לקבל את החומרים הבאים:
א. חוות הדעת הפתולוגית המלאה שנערכה בתיק על ידי רשויות הונגריה לאחר מות המנוחות בצירוף תמונות הנתיחה וכן את תיק העבודה של הרופא שערך את נתיחת הגופות.
ב. חוות הדעת הראשונית של מומחי השריפה.
ג. צילום תמונותיו של המבקש מיום האירוע, מועד בדיקתו הרפואית וסיכום בדיקותיו הרפואיות.
ד. הודעות המשטרתיות של השכן שהזעיק את כוחות ההצלה למקום, של סאלח אבו אל היג'א אשר הסיע את המבקש ביציאתו מהונגריה ושל הגב' דובוש רנטה, חברתו של סאלח.
ה. קבלת הרישום הפלילי של מי שהיה נשוי לאם בת הזוג בהקשר לנסיגות פגיעה בה.
3. **לטענת ב"כ המבקש** החומרים שבסעיף א' דרושים לנוכח סתירות בין חוות הדעת עליהן המשיב בעצמו נסמך ומאחר וכלל חוות הדעת נסמכות על הנתיחה שלאחר המוות ולא על בדיקה עצמאית, יש בקבלת החומרים המאומרים כדי לסייע בשיבוש הסתירות. נטען כי הדו"ח עצמו הוא בגדר ראיה מזכה שכן הוא קובע שסיבת המוות לא נבעה ממעשה אלים, מדובר בראיה מהותית ביותר, ולא יתכן להסתפק במקרה זה בחוות דעת המומחים העקיפים. עוד נטען כי אי מתן חוות הדעת הפתולוגית גם אינו מאפשר קבלת חוות דעת נגדית מטעם ההגנה.
הצורך בקבלת החומרים נשוא סעיף ב' נובע מכך שחוות הדעת שמצא שמדובר בהצתה מכוונת מבוססים אך על חומרים כתובים ותמונות, ועומדות בסתירה לחוות הדעת הראשוניות של הגורמים אשר נכחו בזירה, אשר קבעו כי לא מדובר בהצתה.
החומר המבוקש בסעיף ג' דרוש לצורך בחינת הטענה שהמבקש נאבק עם אם בת הזוג.
ההודעות המשטרתיות שבסעיף ד' רלוונטיות לסוגיות הנוגעות להגנתו של המבקש וכן בירור חשד ולפיו החקירה בהונגריה ובקשת ההסגרה נעשו בשל הפליה על רקע מוצאו או דתו של המבקש.
גם המבקש בסעיף ה' - הר.פ. של גרושה של האם אשר ככל הידוע לב"כ המבקש הורשע באיום ברצח שלה, דרוש להגנתו של המבקש.
4. נטען על ידי לוחם את הטענה כי אין מקום לבקש מהמדינה המבקשת חומרים נוספים על אלו שזו העבירה במסגרת בקשת ההסגרה וזאת בשם לב לכך שבמסגרת הליכי המעצר הועברו חומרים נוספים ללא הסבר לנסיבות העברתם ובעתו שהועברו שלא צורפו לבקשה להסגרה במקור וזאת לאחר שהמבקש העלה טענה לחוסרים ראיתיים. נטען כי כשם שהועבר חומר התומך בבקשת ההסגרה כך יש להעביר חומר הדרוש להגנה מפני הבקשה.
הוסף כי החומר המבוקש עומד במבחני הפסיקה להעברת חומר במסגרת הליכי הסגרה שכן מדובר בחומר המצוי בשליטת המשיבה.
עוד נטען כי אמנם אין לנהל במסגרת ההליך את המשפט לגופו אך על החומר חלות זכויות יסוד המגנות על המבקש מפני הסגרה אוטומטית.
5. **לטענת ב"כ המשיב** החומר שצורף לעתירה הוא כל החומר המצוי בידי המשיב אשר התקבל מאת רשויות הונגריה וההלכה היא כי אין מקום להורות למשיב לפנות למדינה המבקשת ולבקש חומר ראיות נוסף.
החומר הנוסף שנטען שהועבר לאחר הגשת הבקשה הוא חוות דעת לעניין איתור ד.נ.א. של המבקש מתחת לצפרני אם בת הזוג, לא היה חומר שהתבקש על ידי המשיב מאת רשויות הונגריה לאחר הגשת העתירה. חוות הדעת, אשר תרגומה על ידי רשויות הונגריה מהונגרית לאנגלית התארך, הועברה לידי המבקש מיד עם קבלת התרגום.
6. גם לגופו, החומר המתבקש נוגע לשאלת מהימנות ראיות ומשקלן, סוגיות שבית המשפט אינו נדרש להן במסגרת עתירה להסגרה ואשר דיין להתברר במסגרת ההליך הפלילי שיתנהל כנגד המבקש ככל שיוסגר להונגריה. בית המשפט העליון פסק כי ההכרעה בשאלת קיומה של תשתית ראיתית מספקת לצורך הכרזה על המבקש כבר הסגרה תעשה על בסיס חומר הראיות שהוגש על ידי המדינה המבקשת ותו לא וכלל שלא די בכך ניתן לקבוע כי אין בתשתית הראיתית כדי להצדיק את קבלת העתירה. אין ההליך מיועד לבחון את שאלת אשמתו או חפותו של המבקש אלא האם קיימת הצדקה לבחון את החשדות נגדו במדינה המבקשת הסגרתו. מכך גם נגזר היקף העיון בחומר הראיות.
נטען כי תקנה 8 מצמצמת מהותית את המושג "חומרי חקירה" בהשוואה לסעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 ומתייחסת לחומר חקירה בכתב המצוי בידי המשיב. החומרים המבוקשים הם רלוונטיים לאישומים ולא לעתירת ההסגרה.
7. **דין והכרעה**
7. תקנה 8 קובעת כי:
"הוגשה עתירה - רשאי המבוקש או סניגורו לעיין בכל זמן סביר בכל חומר ראיות שבכתב הנוגע לעתירה ומוצוי בידי העותר ולקבל את שמות העדים שבדעת העותר להשמיע בעת הדיון בעתירה ונושא עדותם."
הוראה זו קובעת שני תנאים לקבלת חומרי חקירה. האחד, כי החומר המבוקש הוא חומר ראיות שבכתב "הנוגע לעתירה". השני, כי מדובר בחומר ראיות ה"מוצוי בידי העותר".
8. התנאי הראשון פורש כרחב יותר מהחומר עליו התבססה המדינה המבקשת בבקשתה וכי "**חומר הראיות הרלוונטי הוא כל חומר שעשוי לשמש מבוקש להתגונן מפני מעשה ההסגרה**". (בש"פ 501/09 היועץ המשפטי לממשלה נ. גיא מאי (פיסקה 9)).
בצד האמור נקבע כי "**בהליך הסגרה פרשנות המושג "חומר ראיות הנוגע לעתירה" מצומצם מן הפרשנות של המושג המקביל "חומר חקירה" בחוק סדר הדין הפלילי, שכן כאמור אין מטרת הגילוי לאפשר למבוקש לארגן את פרשת הגנתו לגוף האישומים נגדו. אלא יש לאפשר גילוי של חומרים שיש בהם רלוונטיות לדיון בעתירה להכרזה על מבוקש כבר-הסגרה"** (ש"פ 4264/10 היועץ המשפטי לממשלה נ. נובק, פיסקה 12. ר' גם בש"פ 5491/11 בן חיים רוזי נ. מדינת ישראל).
9. אשר לתנאי השני נקבע בבש"פ 1996/15 פלוני נ. היועץ המשפטי לממשלה כי:
"נראה כי שתי דרכים פתוחות בפני הפרשן ביחס למונח "בידי העותר". האחת, לנקוט במבחן "פיזי" - היכן מצוי החומר. משמעותו של מבחן זה, במקרה הנתון, היא כי החומר נמצא בידי המשיב. הדרך השנייה היא לנקוט במבחן של "שליטה" - מהי מידת השליטה של המשיב על החומר, בהתחשב באופיו ומקורו. על פי דרך זו, ככלל הימצאות פיזית של החומר בידי המדינה מספיקה, אך יש מקום לחריג הדורש את עריכת מבחן השליטה" (פיסקה 5).
מהקשר הדברים עולה כי הכוונה היתה כי מבחן השליטה עשוי לצמצם מהמבחן הפיסי. קרי, גם אם חומר מסוים מצוי פיזית בידי המשיב, אין הוא בהכרח בשליטתו.
בהמשך ההחלטה אף הובהר כדלקמן: "**זודגש כי עסקינן רק במצב שבו החומר נמצא ממילא אצל רשויות החקירה בישראל. אין זכות לדרוש חומר מהמדינה הזרה. כמוהו ואיכותו של החומר שהועבר תשפיע על גורל בקשת ההסגרה שהמדינה הזרה מעוניינת בה**".
10. גם מהחלטות מאוחרות יותר עולה כי חומר "המצוי בידי העותר" הוא חומר המצוי פיזית בידי המשיב (כתנאי הכרחי ולא בהכרח מספיק), גם אם לא צורף לבקשת ההסגרה (ר' בש"פ 5723/17, עמר נ. מדינת ישראל, פסקאות 18-19; בש"פ 4885/20, לייפר נ. היועץ המשפטי לממשלה, פיסקה 11). בבש"פ 7745/11 חוסאם אמארה נ. מדינת ישראל שניתן עוד לפני ההחלטה בבש"פ 1996/15 הובהר כי:
"אין ללמוד מהלכת מאין כי במקרה שלפנינו יש חובת על המדינה לפנות למדינה המבקשת כדי להשיג חומר נוסף שאינו מצוי בחומר שהועבר למדינת ישראל מלכתחילה. פסק הדין בעניין מאי עסק בשאלת חומר חקירה שנבנה על ידי הרשות שבגבה על ידי פסקי דין ובהם פסקי דין המאוחרים להלכת מאי כמו ע"פ 6710/09 אוזיפה נ' היועץ המשפטי לממשלה (טרם פורסם, 6.12.2010), שנזכר בהחלטת הערכאה הראשונה, שוללים את המבקש על ידי העורר, לגבי חומר שבידי המדינה המבקשת" (פיסקה 7).
פרשת אוזיפה נקבע כי "**אין מקום בגדרי הדין בבקשת ההסגרה להורות ליועץ המשפטי לממשלה לפנות למדינה המבקשת בבקשה לצירוף ראיות נוספות לבקשת ההסגרה"** (ע"פ 6717/09 אוזיפה נ. היועץ המשפטי לממשלה, פיסקה 10).
11. בענייננו הובהר על ידי המשיב כי כל החומר המבוקש אינו מצוי פיזית בידי המשיב אלא בידי המדינה המבקשת.
אשר לטענה בכל הנוגע לחוות הדעת בעניין הד.נ.א. הובהר על ידי המשיב כי אין המדובר בחומר שנתבקש על ידי המשיב לאחר הגשת העתירה, אלא חוות דעת זו שכבר אוזכרה בבקשת ההסגרה שהוגשה על ידי ממשלת הונגריה התקבלה אצל המשיב במסגרת פניות של רשויות ישראל להונגריה לקבלת חומרים נוספים טרם הגשת עתירת ההסגרה. מאחר ותרגומה לאנגלית התעכב, מאחר והמשיב לא סבר כי היא נדרשת לו לצורך הגשת העתירה, הוגשה העתירה בלעדיה ומשהתקבל תרגומה לאנגלית הוא הועבר למבקש.
אינני סבורה אפוא כי יש ללמוד מהעברת חוות הדעת כי יש לפרש באופן רחב יותר את המושג חומר "המצוי בידי העותר".
מסקנה זו גם עולה מלשון תקנה 8 אשר טענת ב"כ המבקש למעשה מיתרת את האמור בה בכל הנוגע לבטוי "המצוי בידי העותר". לכך יש להוסיף כי הרחבת הכלל בכל הנוגע לגילוי חומרי חקירה מעבר לאלו המצויים פיזית בידי המשיב, עלולה לגרום לשהייה ממושך בהליכי ההסגרה. לנוכח האמור, הבקשה נדחית.

המזכירות תמציא העתק ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, י"ט סיוון תשפ"א, 30 מאי 2021, בהעדר הצדדים.